

chłodniczych w XX wieku – od stalowo - żelbetowych form o geometrycznych rzutach po zoptymalizowane, aerodynamiczne kształty żelbetowe. Budowle stanowią cenne świadectwo rozwoju inżynierii przemysłowej i architektury technicznej, dokumentując zarówno historię rozwoju energetyki, jak i wysoki poziom myśli konstrukcyjnej okresu ich powstania.

Centralna młynownia T16 zlokalizowana jest w północnej części założenia przemysłowego, na północ od torów kolejowych. Obiekt został powiązany technologicznie i architektonicznie z kotłownią T3. Trójkondygnacyjna, niepodpiwniczona bryła o prostym, klarownym ukształtowaniu, pozbawiona zbędnych detali, reprezentuje modernistyczne tendencje w architekturze przemysłowej okresu międzywojennego, skupione na funkcji, proporcji i ekspresji materiału. Dach symetryczny, dwuspadowy, betonowy i kryty papą. Elewacje charakteryzują się rytmiczną kompozycją otworów okiennych. Konstrukcyjnie połączono elementy murowane z cegły z słupami żelbetowymi. Układ wnętrza jest jednotraktowy, stropy żelbetowe. Elewacje oblicowano czerwoną cegłą, na szczytach widoczne pasy żelbetowego szkieletu konstrukcyjnego. Okna stalowe, wielokwaterowe, wysokie, rozmieszczone regularnie, podkreślają wertykalny rytm bryły. Zarówno forma, jak i konstrukcja obiektu odzwierciedlają zasady nowoczesnego myślenia o architekturze przemysłowej, w której estetyka wynika bezpośrednio z funkcji i technologii. Wysoki poziom autentyzmu substancji, klarowność rozwiązań przestrzennych oraz integralne powiązanie z sąsiednią kotłownią T3 nadają obiektowi wyjątkową wartość historyczną, techniczną i naukową.

Na podstawie art. 9, ust. 1 cyt. wyżej ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela nieruchomości lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 b wyżej cyt. ustawy o ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania *układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane; w art. 6 ust. 1 pkt 1 c dzieła architektury i budownictwa, pkt 1 e obiekty techniki, a zwłaszcza kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe.*

Z kolei art. 3 ww. ustawy określa, że *zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową, natomiast historyczny zespół budowlany oznacza, zgodnie z art. 3 ust. 13 powiązaną przestrzennie grupę budynków wyodrębnioną ze względu na formę architektoniczną, styl, zastosowane materiały, funkcję, czas powstania lub związek z wydarzeniami historycznymi.*

Zabudowania historycznego zespołu elektrociepłowni „Czechnica”, wraz z towarzyszącym im osiedlem przyzakładowym, stanowią wyjątkowy przykład świadomego kształtowania przestrzeni przemysłowej i mieszkaniowej, związanego z rozwojem energetyki na przestrzeni XX wieku. Obiekty te stanowią rezultat działalności człowieka oraz czytelne świadectwo epoki rozwoju nowoczesnej myśli technicznej i architektonicznej. Zespół wyróżnia się wysokim stopniem zachowania substancji zabytkowej, integralnością kompozycji oraz autentyzmem form i materiałów, co czyni go jednym z najlepiej utrzymanych i najbardziej kompletnych założeń przemysłowych tego typu w regionie.

Obiekty dokumentują historyczne procesy technologiczne, metody organizacji pracy przemysłowej oraz codzienne życie pracowników zakładu. Zachowany w dużym stopniu pierwotny układ przestrzenny, funkcjonalny i konstrukcyjny kompleks umożliwia badania nad architekturą przemysłową, urbanistyką osiedli pracowniczych oraz historią techniki.

Zespół posiada wysokie wartości artystyczne, widoczne w spójnym stylu architektonicznym, proporcjach brył budynków oraz dbałości o detale konstrukcyjne i estetyczne. Elementy elewacji, zastosowane materiały oraz detale architektoniczne świadczą o wysokim poziomie ówczesnego warsztatu projektowego i budowlanego. Całość tworzy harmonijny zespół przemysłowo - mieszkaniowy, który jest unikatowym przykładem integracji funkcji przemysłowej z zabudową osiedlową.

Zespół stanowi również istotny element tożsamości lokalnej społeczności, dokumentując historyczne związki mieszkańców Siechnic z przemysłem elektroenergetycznym. Jako jeden z nielicznych tak dobrze zachowanych zespołów przemysłowych w regionie, pełni funkcję edukacyjną i kulturową, umożliwiając poznanie historii technologii, urbanistyki i życia codziennego pracowników przemysłu.

Kompleks stanowi wyjątkowy przykład przemysłowego dziedzictwa kulturowego, który zachował integralność funkcjonalną, przestrzenną i estetyczną, będąc cennym świadectwem minionej epoki.

Budynki osiedla przyzakładowego elektrociepłowni „Czechnica” w Siechnicach stanowią istotny przykład twórczości architektów Richarda i Paula Ehrlich. Ich projekt charakteryzuje się spójnym układem przestrzennym, wyrafinowaną proporcją brył oraz dbałością o detale elewacyjne, co